

(10/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

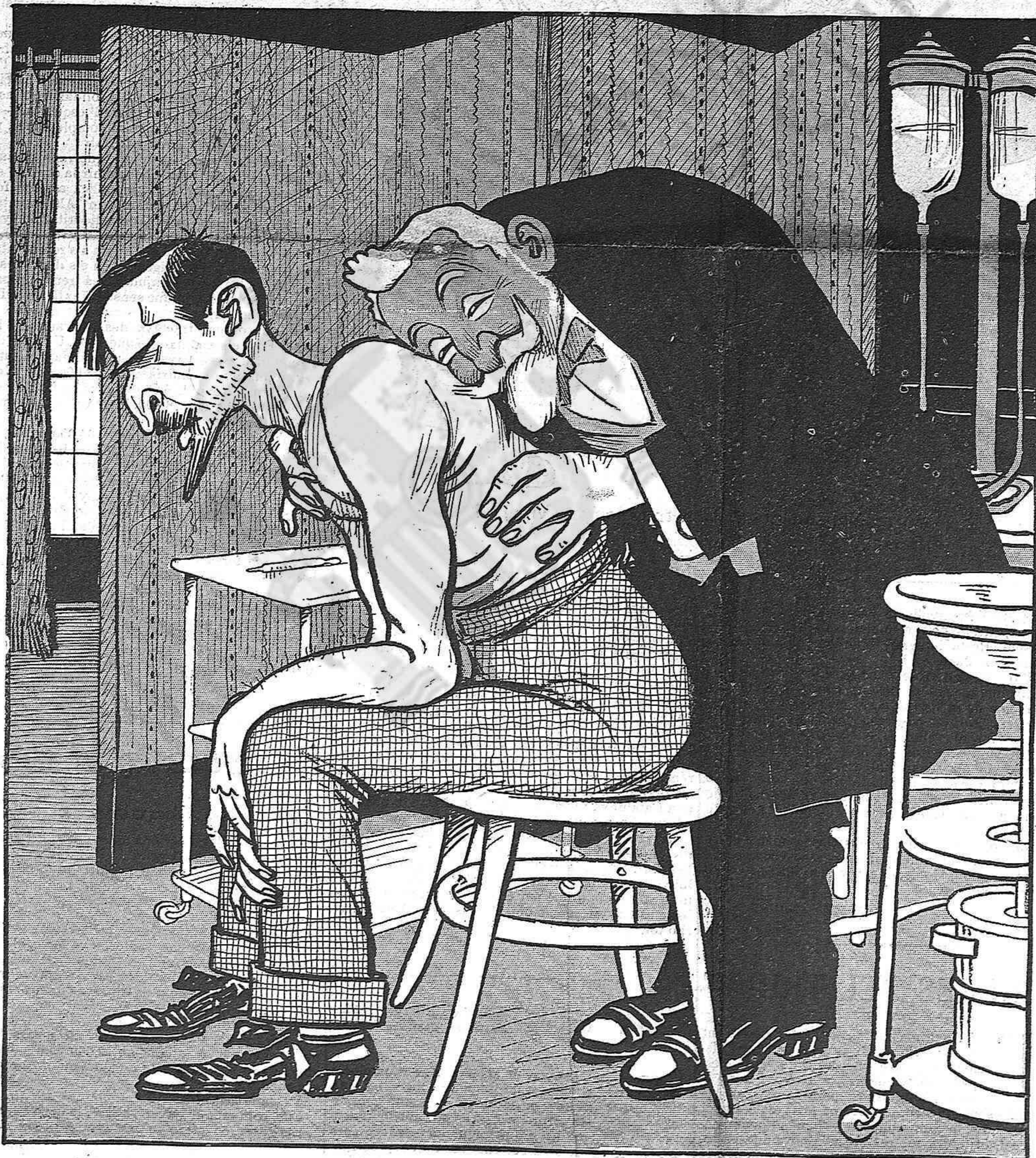
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

A la clínica del doctor Maura

—Camarón, estás molt mal. La dreta la tens completament perduda. Y en quant a la esquerra... no cal que n' esperis res.

CRISIS... La paraula ha sonat altra vegada. Crisis. Pero ¿es crisis real y efectiva ó fruyt sols de la imaginació—ó del estómac—dels que en ella creuhen trobar la solució de las dificultats que 'ls enrotllan?

Induptionablement, atravessém un hora delicada. Hi ha avuy en la política espanyola un trágul violentíssim que vé del fons.

Cansat per las discussions passadas y molestat ara pel resultat de las darreras eleccions, que han donat a tot' Espanya un gran contingent de regidors republicans, en Maura voldria reposar y no 'l disgustaria gens que 'ls liberals estessin en situació de sustituirlo.

Pero—dihnen els que «beuhen en bonas fonts»— ab els liberals, ara com ara, no hi ha que contarhi.

Son tan fondas las divisions que 'ls rosegan, que ni la seductora perspectiva del poder ab todas las sevas conseqüencias es prou pera reconciliarlos. Si avuy se 'ls donés a guiar el carro de la situació, avans de vuyt días ja hauria volcat. Don Segimón pensa una cosa, en Montero Ríos n' opina un' altra, en Canalejas no está conforme ab cap dels dos, en Romanones diu pestes de tots tres... ¿No sería, en tal situació, grave imprudencia confiar a aquesta olla de grills la suprema direcció de la cosa pública?

Hi ha, ab tot, signos raríssims que segurament volen dir alguna cosa. La discussió del projecte de Régimen local, que avans anava a pas de tortuga, y encare de tortuga coixa, aquest día, en una sola sessió del Senat, va adelantar una vintena d' articles.

Crisis... Altre cop la paraula 's repeteix. ¿Qué será... ¿Cants de sirena, hábilment encaminats al amansament dels liberals discòls y revoltosos? ¿Gemechs del edifici maurista, somogut y potser esquerdat per las darreras sacudidas?

Tant podria ser una cosa com un' altra. Y en qualsevol dels dos cassos, al país ben poch ha d' interessarli.

Aquest a baix... aquell a dalt... No es la cayguda del ministeri lo qu' ell espera. Son bastant més altas las sevas pretensions.

PIP-PAF

Les eleccions triomfals del dia 2 de maig a Barcelona senyalen una nova fita en el camí de la política republicana de la nostra terra. Una nova força potent ha imposat la seva existencia: aquesta força és l'esquerra catalana, que ha donat empena de joventut i sava pura i sanitària al vell republicanisme.

Els partidaris de l'esquerra catalana podem dir, parodiant la frase històrica: Som d'ahir i ja omplint Barcelona!

Aquest exercit nombrosíssim i ardit que'l diumenge passat entrà en batalla per primera volta i vencé gloriosament, està destinat a conquerir totes les posi-

cions enemigues. L'assalt a la Lliga ja s'ha donat, amb un èxit que ningú esperava. No trigarà molt a donar l'assalt a la Casa del Pueblo. Aquesta ja està setiada. No's rendirà, però l'assaltarem. Però serem generosos, i tot lluitant obrirem els braços als republicans de bona fe que per obcecació defensen la política d'idolatria personal i de habilitisme negatiu.

LA VEU DE LES URNES

DEFINITIVAMENT, el catalanisme ha entrat en una fase nova, desde el diumenge. Si el sufragi universal no servis més que com a rellogetge públic, per saber l'hora del Poble (hora més avançada, moltes veïtes, que la que marquen certs rellogetges de butxaca), ja seria una utilíssima institució. No sols es l'expressió de la voluntat popular, sinó l'indicador de l'equilibri o desequilibri entre les fraccions polítiques. En les darreres eleccions per diputats a Corts, el sufragi va revelar qu'el poble condemnava la gestió solidària per considerar-la casi exclusivament dretista. En les eleccions municipals del diumenge, aquesta voluntat popular d'esquerra s'es afirmada d'una manera categòrica. Entre les dues fraccions solidàries, tothom creia desproporcionades les forces en favor de la dreta; i la votació ha revelat lo contrari precisament. La derrota dels elements de la «Lliga», a Barcelona, és un fet definitiu.

Jo creia que l'innovació del sufragi obligatori, treient de l'abstenció, per força, les calamitats anti-citadanes que s'anomenen masses neutres, aportaria un contingent immens a les forces dretistes. Per això la sorpresa rebuda ha estat més agradable. En quant a la victòria dels elements lerrouixistes no fa més que seguir la tradició radical de la voluntat de Barcelona, i res té que veure amb el caràcter d'espanyolisme agut qu'an aquella fracció s'atribueix. El dia en que nosaltres (com ens pertoca) presentem ben clara als ulls del poble la nostra condició de radicals, radicals oberts a totes les solucions modernes, fins les més avançades, el lerrouixisme serà també vençut, o tot lo aprofitable dels seus elements s'ens unirà.

Giro els ulls endarrera per alegrar-me amb la visió del camí recorregut. De primer, apenes si a l'ombra de l'únic partit catalanista algunes personalitats isolades, sense trobar eco, mostraven orientacions liberals ademés de les nacionalistes, revelant un ideal propiament polític i d'universalitat més enllà de l'ideal concret de catalans. Jo mateix, amb la vaguesa imprescindible, intentava reliscar aquesta lleugera d'esquerra en els meus articles de l'únic periòdic catalanista d'aleshores, únic com era únic el partit. Parlo, naturalment, de *La Veu*. I com si la méua petita història d'escriptor públic anés unida, per honor méua, a tota l'història de l'avui triomfanta esquerra, recordo qu'aleshores vaig cridar desde una tribuna de Barcelona: multipliquen les vostres heretgies, que sola així multiplicareu els partidaris i triomfareu. La separació va fer-se. Un diari i un centre varen oposar una característic esquerrana enfront del diari i del centre dretistes.

Barcelona (com tota gran capital a la moderna, molt més quan conté un fort nucli proletari) es intensament esquerrista. Barcelona es republicana. Després de tot, pot dir-se que la ciutadania, quan se l'entén en el més alt dels seus sentits, equival a república, perquè la cosa del poble o sia la matèria damunt on s'exerceix l'autoritat o sobirania popular. Barcelona es liberal en la pura i no desvirtuada accepció de la paraula. Les votacions barcelonines donen sempre la victòria als qui, a cada situació concreta, representen la llibertat. El primer i fort impuls del catalanisme, el qui va donar la victòria als quatre presidents, va ésser degut a que la tendència catalanista representà en aquell moment la forma de la llibertat; la llibertat d'aquella hora, en un mot, va tenir per color el catalanisme. No s'oblidi qu'aquest semblava ésser una forma nova de l'autonomisme federal, tan republicà d'origen; i això afavoria la característic liberal dels catalanistes, tot just nascuts a la política, després de l'era romàntica d'abstenció i protesta qui va tenir per centre la «Lliga de Catalunya» i l'«Unió», i per orgue *La Renaixença*.

Feta la diferenciació de forces entre dreta i esquerra, vingué el 25 de novembre, vingué la llei de jurisdiccions, vingué la característic del lerrouixisme com a militarista i anticatalà. Un aire d'unió, entre els elements catalans, passava. I la Solidaritat va fer-se. Per què triomfà, d'una manera tan sorollosa i esclatant? Perquè, una volta més, ella fou qui representà, en aquella hora, la llibertat. El color de la llibertat en aquella hora fou solidari, com havia estat catalanista pur en l'anterior. Però la Solidaritat, en la seua obra parlamentària col·lectiva, semblà després, als ulls del poble, decantar-se en sentit antiliberal, sobre tot per la col·laboració expressa de molts dels seus elements en la llei d'administració local, per l'abstenció de la promesa obra contra la llei de jurisdiccions, per l'odi a la santa *estridentia*, i fins per certes complacencies qui semblaren tal volta contubernis governamentals d'efecte desastrós en les files de la multitud, aquesta multitud qui sospita sempre molt més de lo que hi sol haver sota les coses. La culpa dels elements dretistes de la Solidaritat en l'obra política fou atribuïda a tota la Solidaritat, així com fou atribuïda a tota la dreta la conducta deplorablement incivil d'alguns dels seus en lo del Pressupost de cultura.—I la derrota solidària vingué. Per què? Perquè el color de la llibertat en aquella hora fou... antisolidari.

Jo, pobre de mi, havia dit també públicament als meus de l'esquerra: no es encara aquest el camí; cal intensificar l'esquerrisme, sobre tot a que la dreta va accentuant el seu dretisme. Si es precis, formeu una nova esquerra, deixant per a un partit de centre els actuals elements nostres qui sien refractaris a l'avenç. Es necessari obrir-se de braços al pervindre. L'enemic compta amb l'obrer; llevem-li l'obrer, declarant qu'acceptem les solucions proletàries.

La passada derrota de la Solidaritat va confirmar els meus recels. No érem bastant esquerristes...

Perfectament. Han vingut les eleccions municipals. Eleccions on la qüestió llibertat tenia tanta importància, com qu'havia de sortir-ne l'expressió de la voluntat popular en una matèria com l'educativa, iniciada en el Pressupost de cultura. I la nostra esquerra va tenir un bell gest. Ella, la Ventafoçs del solidarisme, la força que suposaven il·lusoria, inexistent, determina anar sola a les urnes. Ni nosaltres mateixos (ara fa bò de dir-ho) creiem en la victòria: i bé, la victòria és un fet.

¿Lliçó? És que la llibertat, en aquesta hora, ha tingut el color nostre, amb preferència a la «Lliga». És que la «Lliga» no podia exhibir ara el seu catalanisme com una condició exclusiva de llibertat, desd'el moment que nosaltres també'l teníem. És que no s'ens podia ja tirar en cara l'aliança sospitosa amb elements de dreta i d'extrema dreta. És que nosaltres uníem el liberalisme propi de l'autonomia i de l'ideal català, amb el liberalisme propi de la república. I per això hem guanyat.

Però no s'oblidi que també hem perdut. Hem guanyat amb relació a les dretes. Hem perdut amb relació a l'antisolidaritat. ¿Què resta fer? Restar fer l'obra verament popular, la conquesta d'aqueix proletari qui es la força més nombrosa d'un partit on l'única nota divergent amb nosaltres es la conservació de la manera antiga del republicanisme espa-

fer un erro que havia fet molt mal a Solidaritat Catalana. Tothom creya, y l'esquerra ab la seva mansa actitud ho corroborava, que l principal element de Solidaritat eran las dretes; que a ellas corresponia l'hegemonia y la direcció del moviment català, que tan sols la Lliga contava ab una organizació perfecta y una massa disciplinada. Aixís, passava com a veritat incontrovertible la llegenda de que l' actual moviment català tenia un caràcter marcadament conservador, caràcter que interessadament exageraven els enemics de Catalunya fentlo aparéixer com a reaccionari y fins clerical.

Aquest matis regressiu que havia pres, ab la complicitat de tots, nostre despertar nacionalista, ens havia allunyat als elements ben catalans, emperò fundament radicals, que preferíem avans que tot las llibertats individuals creyentlas rahonadament la millor garantia de la llibertat col·lectiva. D' aquí la importància del lerrouixisme, partit nodrit de vells tòpics, improvisació política sense solides, banderia personalista impropia de una democràcia conscient, pero únich refugi dels honradament avensats que creyan veure en Solidaritat un moviment regressiu enervador de las energías republicanas.

Las eleccions del diumenge passat serán per a molts una revelació. Ellas provan que dins de Solidaritat actuava una democràcia republicana forta pel número, formidable per son valer intelectual, imposadora per la virtualitat de sos ideals progressius més fundament radicals que cap revolucionarisme d' ofici. Quan els elements catalans verament avensats vejin que la causa de Catalunya no solza ment no está renyida sino que va aparellada ab la causa de la llibertat, vindrán al costat nostre, y els 25,000 electors que votaren pel partit republicà català, junt ab els milers de joves entusiastas que per temperament y per convicció lluytan en nostras filas, veurán nodrir aquestas ab tots els bons republicans

d' una gran forsa d' esquerra catalana que no la sospitava casi ningú.

La lluyta relativa a solidaris y antisolidaris, aspecte que aquesta vegada interessava secundariament, els vots han estat normals, naturals, ab més benefici per a la Solidaritat que per a ls enemics de la mateixa, ja que l' augment de votants ha favorit més als solidaris (48,000 vots ara per 38,000 en las eleccions del 13 de desembre) que als antisolidaris (34,000 vots per 30,500). El triomf de la gent de la Casa del Pueblo es més enlluernador y aparent que no pas real y efectiu. Malgrat els seus setze regidors electes contra vuyt de l' esquerra y ls quatre de la dreta solidària, els antisolidaris apareixen en forta minoria numérica a la ciutat de Barcelona, y proporcionalment ab menys vots qu' en las anteriors votacions. Es aquest un detall que cal oposar serenament al baladreig aixordador d' *El Progreso*. Que li fassin bon profit al partit lerrouixista els seus setze regidors triomfants y els vinticinch que tindrà a Ca la Ciutat y que casi constituïrán majoria absoluta. Si ls prohoms antisolidaris tinguessin prou talent per a comprendre l' sentit veritable de las cosas y per a llegir en el llibre del esdevenidor, el resultat de las eleccions del día 2 de maig no ls entusiasmaria gayre, puig indica que l' lerrouixisme ha comensat un moviment de reculada que ls pot portar molt avall. Y ja se sab que si al anar cap a munt se va poch a poch, al anar cap avall se va molt depressa.

Mes ja hem dit que aquest aspecte de la batalla es, relativament, poch interessant. Lo de més relleu, lo sobressortint es la desfeta de la Lliga y l' èxit grandios de l' esquerra catalana. Aquí si que hi ha hagut tota una revelació, tota una radiant aparició de la veritat, que ha capgirat tota la política interior y exterior de Catalunya. Després de passar mesos y anys parlant de la gran forsa de la Lliga, de la seva admirable organizació electoral, del seu arrelament en la opinió barcelonina, aquesta Lliga apareix derrotada, humiliantment derrotada. Y derrotada per qui? No pas pels lerrouixistas, que fácilmente s' han apoderat del primer lloch, el qual ja ls concedia tothom, sino derrotada per l' esquerra, per aquesta esquerra de la qual els homes del regionalisme miravan ab llástima y ab befa y que era despreciada per molts dels seus mateixos correligionaris. Fullejeu la premsa barcelonina del període electoral, y per tot arreu trobareu dugas afirmacions capdals, expressadas ab seguretat absoluta: las de que la dreta era magníficament forta y l' esquerra risiblement débil. ¡Y ja s' ha vist!

La fortalesa de la dreta y la feblesa de l' esquerra eran afirmacions que per rutina acceptava tothom. La dreta havia agafat fama de forta y activa y l' esquerra de feble y dropa. Per això, quan s' inicià la bifurcació electoral de las forsas solidàries, todas las miradas compassivas foren per a l' esquerra.—«Infelissal—deya la gent—Quedarà completament venduda y en situació ridícula y tristal»

Mentres els diversos grupos esquerrans tractavan de posarse d' acort per a constituïr la coalició electoral esquerrana, un diari republicà atacava forta ment als que tal cosa intentavan. Als intents de coalició esquerrana oposava la Solidaritat una y plena, exclamant: «O esto, ó la anulació».

Després era en Cambó qui oferia als representants de la esquerra una intel·ligència en els districtes primer, quint y vuyté, per a ajudarlos a treure un parell ó tres de candidats, ja que sense l' auxili de la Lliga no'n treurían cap.

Tothom, tothom tractava despectivament a l' esquerra. Fins els mateixos esquerrans. Un jove diputat republicà assegurava que la candidatura autonomista republicana tindria de 2 a 3,000 vots. Un exp-diputat també republicà profetisava un fracàs y deya que no s' arribaria a 6,000. Més val que ls pessimistas s' hajin equivocat.

Y bé: els radicals han tingut 34,000 vots y han tret 16 regidors. Pero la seva alegría ha de tenir un punt negre: els 25,000 vots de l' esquerra catalana, que son una terrible amenssa per a ls 34,000 dels radicals. L' esquerra ara comensa, y s' anirà engrandint. Si ara ha tingut 25,000 vots, ¿quants ne tindrà en eleccions successives, a las quals hi anirà ab més preparació y ab millor organizació? L' esquerra catalana es la forsa de l' avenir. Ella triomfarà, ella dictarà la llei democràtica al poble català. Acaba de vèncer a la Lliga. Que l' lerrouixisme se prepari a ésser venut també. Pero l' lerrouixisme serà solament venut en el seu sentit turbulent y anticatalà, no com a forsa radical y republicana. Perque en definitiva l' ideal de República, ben junt ab el d' Autonomia, es el que a Catalunya s' imposarà.

FULMEN

CROQUIS

Arqueig

Anunciadas las eleccions municipals, a Barcelona la Solidaritat va desferse.

A la major part de las poblacions de Catalunya ha sigut prudentment conservada.

Aquí ls solidaris han perdut.

Fora d' aquí han guanyat.

¿Qué vol dir això? Que si a Barcelona s' hagués sapigut fer lo qu' en altres llocs va ferse, els resultats haurían sigut infaliblement els mateixos.

«Oh!...» Es que ls partits que integravan la Solidaritat desitjavan comptar las sevas forsas respectivas, volían saber quants son.

Donchs, ja ho saben.

Y encare, per torna, saben un' altra cosa. Saben que l' enemic, comptant ab 12,000 vots menos qu' ells, ha tret bastants més regidors que todas las forsas solidàries.

Y... tutti contenti.

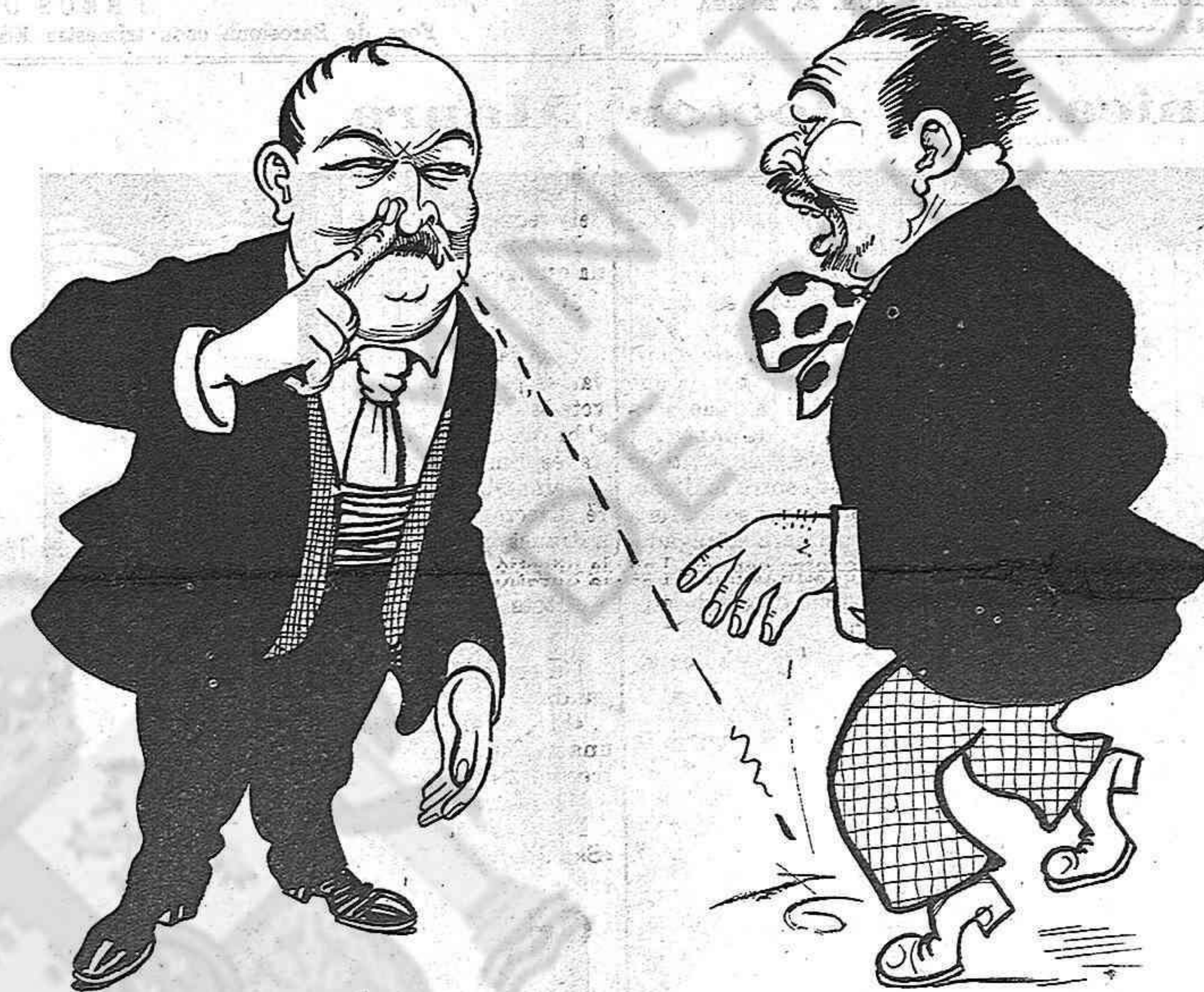
Els, contents d' haver satisfet la seva curiositat.

Els altres, contents de tractar ab gent tan curiosa.

STOP

El principal cuidado del capellà es apartar sempre la veritat de las miradas dels homes.—*Helveci*.

Passant comptes

—En resúm, ¿quants n' hem tret, senyor Vinaixa?
—¡Setze!...

nyol o de l'espanyolisme pseude-republicà. Resta fer la conquesta dels elements aprofitables del lerrouixisme. Resta integrar totalment el bloc de les esquerres catalanes.

A l'hora de la derrota, quan nosaltres varem perdre involucrats amb la desfeta solidària, vaig dir: *siem dignes de la victòria*. No es cosa tan fàcil. Es precis no a conservar als ulls de la gent el color de la llibertat, sino accentuar-lo. Més encara: partit qui no accentua els seus caràcters, de fet els va perdent. Qui no avença, recula. La lliçó de les coses no pot ésser més eloqüent. Si en una venidora elecció tornem a ésser *pàlids* davant el poble, la derrota tornarà.

I ara, no crec que sien necessaries les méues acotumades notes d'himne per a encoratjar-vos a lo que sols té un nom doble, que pot simplificar-se així: Llibertat-Catalunya.

GABRIEL ALOMAR

DESPRÉS DEL TRIOMF

TENIM legítims motius per a estar plenament satisfets. En distintes ocasions hem demostrat nostre viu desitj de veure desaparéixer las antigas y arcaicas agrupacions republicanas, per a formar ab els elements sans que contenían una forta col·lectivitat ben catalana, ben republicana y ben autonomista. Nostre desitj s' ha fet realitat y la nova agrupació, nascuda fa quinze días ha entrat gallardament a la vida política en las passadas eleccions, ha lluytat ab el vigor de sa juvenesa y ha obtingut una envejable victòria.

El primer resultat d' aquest triomf ha sigut des-

fills amorosos de Catalunya que per un mal entés ens consideraven enemics.

Ja no es el partit republicà de Catalunya una falaguera aspiració mirada ab mofa per uns y volguda ab dalé per altres, sino una ferma y forta realitat que ha deixat enrera a la dreta del catalanisme y ha pogut mirar fit a fit al partit lerrouixista. La victòria no deu envanirnos y molt menys fernes perdre el cervell ab tontas vanitats. Ab els de la dreta quan convingui per a la causa de Catalunya y ab els radicals quan ho exigeixi la causa de la llibertat, estarem sempre disposats a la lluyta obrint coralment els braços a tots quants vulguin ajudarnos a fer una Catalunya lliure, gran y forta, dintre d' una República Espanyola potent y avansada.

Y ara a cumplir la voluntat del poble clarament manifestada en las passadas eleccions: a constituïr ben fort, ben organitzat el partit republicà de Catalunya, aportantli tothom el major desinterés y demostrant ab fets que per Catalunya y per la República estém en tots moments disposats a sacrificarlo tot.

JEPH DE JESPUS

LA BATALLA

L resultat de las eleccions municipals del passat diumenge ha estat una sorpresa enorme per a molta gent. Y lo sorprenent no es pas el triomf dels radicals, que tregueren setze regidors dels disset candidats que presentavan. Lo sorprenent no es el nombre de vots aplegats pels antisolidaris ni el conjunt dels vots obtinguts per a la dreta y l' esquerra de la Solidaritat, sino l' aparició inesperada

¿COMENSÉM?

LEGEIXO: «TRIUNFO DE LA LIBERTAD... GOBIERNO DERROTADO...» Vaja, ja aném bé; penso jo. Pero, tant mateix, si me'n fessin encare que no fos més que mitj argens d'aquesta llibertat triomfanta... un está tan escamat ab aixó de

llibertat y liberals que, francament, convé assegurar-se'n y fer dringar la moneda avans de péndrela per bona... Resulta que 'l triomf de la llibertat vol dir que a casi totas las capitals d'Espanya las urnas s'han omplert de vots republicans; que 'l govern no se 'ls pot empassar y diu que 'l metje 'l ha desahuciat.

No es tot hí, pero es alguna cosa. Quan escrich aquestes quartillas, el despotisme legal ab que se'n governa permanece intacte. El Sr. Maura es, com avans de las eleccions, President del Consell dels ministres. Donchs el «triomf» y la «desfeta» vindrán quan sigui, no pel fet mateix de las eleccions. Son eventualitats que 'l periodista que ha posat aquells títols ab lletres grosses creu, ó vol fer creure, descomptables. Veyám quin va'or de crédito els hi podem donar.

El fet d'elegir las ciutats majors d'Espanya (Barcelona, Madrid, Valencia, Saragossa) representants anti-monárquics ha succehit otras vegadas. La Epoca, guardia-de-corps de la familia real, alabava anys enera 'ls projectes de viatges del quefe del Estat pera que al estranger no s' pogués dir que 'l sobirà d'una nació no podía anar a fer visita a las capitals regionals. Las visitas s'han fet y s'han repetit. Las institucions del Estat no n'han patit gens d'aquellas manifestacions electorals de las ciutats, avuy reforçadas ab una concordancia inesperada.

¿Es que ara varia la situació? Posemos al día avans de las eleccions municipals. La vida política de la nació está concentrada a Catalunya. La Unió Republicana ha renunciat a la Revolució, tot el seu programa, y s'esmicola per tot arreu, fins a la seva representació parlamentaria. Els carlins no son més que fantasmas de las muniions que sostingueren la guerra civil. La dinastia está assegurada. En Maura 'l apunta ab todas las forsas reaccionarias y conservadoras. El paper del Estat, els monopolis, la protecció aduanera, donan rendas als capitals, que senyorejan firánicament al consumidor, al provehidor de primeras materias y a la má d'obra xuclántoshi la sanch ab els altres monopolis, patrocinats per 'l Estat, que son lo que 'n dihen *trists*, del sucre, de la metalurgia, de las fustas, del bestiar, de la farina... Ha vingut la réplica a las asociacions revolucionarias y obreras de la segunda meytat del siglo XIX: la Internacional dels Treballadors, las confederacions anarquistas, las societats de resistencia. El capital, passat 'l espant dels días crítics, s'ha engrimentat pera la guerra social ab todas las armas dels poders constituïts. S'han acabat els manufacturadors solitaris: el blanquer d'Igualada que treballava ab quatre fadrins, el boter de Torredembarra ab dos aprenents, el veler de Reus ab dotze telelets que feya las pisanas pera las donas del Priorat.

S'han acabat els hisendats y els propietaris que feyan la mitjdia ó jogavan al Cassino; están tots asociats en Mutuas y en Cambras regonegudas pel govern.

Aqueixas concentracions de capitalistes escampadas per tot el món, han arrelat més fortament a Espanya, porque aquí el diner es més poruch, y no gosa arriscarse si no es amparat pel privilegi. El poder polítich que no es una delegació dels ciutadans reglamentada per lleys, sino una autoritat d'ordre superior a las lleys que ella dicta,—es a dir, la essencia del privilegi—ha donat estatuts a las concentracions conservadoras, atret per 'l afinitat, fentlas privilegiadas com ell, tranquilitas ab lleys d'excepció, de repressió y de primacia. El ciutadà que no posseheix res, está perdut. Els obrers emigran a remadas. Els menestrals s'agombolan a las portas de las oficinas. El mateix govern ha tingut de barrarne las entradas exigint títols y exams, limitant els ingressos a las Academias oficiales, just pera mantenir als fills de funcionarios que no tenen altre guanyapá que 'l servey del Estat.

Per a desvaporar una mica la opresió, s'han concedit las almoynas dels accidents del treball; en cambi 's castiga la protesta de la vaga colectiva. Pera las altres protestas hi ha 'ls cástichs de las lleys d'excepció, ab l'amenassa d'una llei que no deixarà dir, quan convingui, més que las alabansas dels amos. Y pera refermar el domini dels poders privilegiats, en Maura ha ideat el vot obligatori y la intervenció de las corporacions als Ajuntaments y a las Diputacions Provincials.

Es tot un sistema polítich y social preventiu de la revolució, y que pel sol fet de formalisarse implica el regoneixement de forsas revolucionarias molt més considerables de lo que 's veu.

Y 's veu ben poch. Tot Espanya estava aclaparada sota 'ls poders privilegiats; disgregats els partits democrátichs, desbandadas las asociacions obreras, quan a Barcelona 'ls republicans guanyavan la majoria de regidores. No hi havia més nuclis subversius que a Valencia, ahont anavan a tiros ells ab ells, y a Vizcaya, ab el grupo socialista-colectivista. Quan se congrí la Solidaritat Catalana, que també semblava un nucli subversiu, tractant de potencia a potencia ab el govern, tot Espanya callava ajupida. La qüestió catalana, estrictament política, d'impulsió sentimental, ha estat qüestió espanyola aquestos tres anys darrera, porque ningú 'n plantejava d'altre al govern. De retop, todas las qüestions espanyolas estavan aquí sospesas, ja que no 's podía res que no fos nacionalista catalá ó antinacionalista, segons la fórmula que van ser prou destres pera imposar els regionalistas: «ó ab la Solidaritat ó contra la Solidaritat, ó ab Catalunya ó contra Catalunya.»

Aixó no era veritat; ni tot Catalunya ha estat solidaria, ni tots els solidaris han estat nacionalistes. Era la Solidaritat una combinació primparada d'elements heterogenis que ha caygut fatalment aixis que s'ha comprovat que no servia pera 'l fi ab que 's va alsar. L'heterogeneitat dels seus elements imposava la suspensió de las qüestions més fonadas, polítichs y socials, que resolien rodonament contra la democracia els reaccionaris y els capitalistes solidaris... La cayguda ha vingut de la primera sotragada, quan ja 's balandrejava per las quatre bandes. Las eleccions municipals ab la repartició de candidaturas ha separat als grupos solidaris.

S'han fet las eleccions, y més que la Solidaritat, ja desarmada avans, ha caygut la Lliga.

A mitj Janer, quant se parlava de las eleccions ab la nova Lley d'Administració Local, preveya jo la contingencia d'un Ajuntament manat pels de la Lliga, afegeint: «es clar que ab molts pochos días se pot produhir un' agitació d'altres partits que minvi ó impossibiliti la victoria dels *Lligats*.» L'agitació dels pochos días s'ha produhit exactament, y n'ha resultat la perdua de tretze candidats, dels disset proclamats per la Lliga. Ells prou remenan llistas de votants pera dissimular la cayguda; pero ¿cóm donarán a entendre qu'han guanyat, del 905 ensá, si llavoras tregueren tots els candidats a regidor?...

Cayguda, sí; desfeta, nó. Hi haurém de comptar ab la vintena de mil vots de la Lliga, y encare més —perque 'ls vots se perden depressa— ab el seu grupo director, que no 's rendirà pas. Hi comptarém, pero també comptarém ab seixanta mil vots, qu' un día ó altre han de ser un exércit democrátich.

Parlém de las eleccions barceloninas, qu' eran fins diumenge las que valían per tot Espanya, y avuy ja no es aixó. Espanya ha votat. En Maura s'ha tallat al decretar el vot obligatori. Ell, se creya, llogica-ment que portaria els *neutres* a votar, y que 'ls *neutres* portarian regidors y diputats també *neutres*; enemichs no ja de revolucions, sino fins de reformas. S'ha votat ab ordre, ab probitat, y vetaquí que las majorias d'electors son republicanas! Donchs, la política, ab 'l influencia que dona el veritable sufragi universal, ja no está centrada a Barcelona, Madrid, Valencia, Sevilla han votat com nosaltres, y com nosaltres han votat contra la monarquia. La «qüestió catalana» se torna «qüestió espanyola.»

¿Es un despertar? ¿Es un comensament? ¿Qui en farà 'l espasa d'acer d'aquest ferro que bull? ¿Els regidors nous ajuntaran las forsas de protesta en un' acció colectiva y coordinada?

Tenen la forsa viva que no es cap de las fuerzas vivas capitalistes y manufacturadoras propicias a las reacciones, la multitud ordenada que ha manifestat una voluntat, la tenen al costat, fresca encare de l'expansió de la jornada de lluyta; poden tirar endavant sense por. Son els electes pera administrar els bens comunals, pero ab representació de partits que reivindicen llibertats. Son els mes als Ajuntaments de las ciutats directoras d'Espanya. Si s'avenen, per la via de la petició, poden dir al govern: «Els electes de cinchcents mil ciutadans espanyols rebutjan las jurisdiccions exemptas, exigeixen l'igualtat davant de la llei; no consentiran sofisticacions subrepticias del sufragi universal,—ni 's deixarán presidir pel qui no s' hagin nomenat ells mateixos; crehen qu' es necessitat urgentissima, qüestió vital, la supressió dels gastos superflus del Estat: clero, armaments, embaixadas, llista civil,—y la consignació de cantitats adecuadas, a la reforma educadora ben estudiada, y a obras públicas; reclaman un majorament de la part municipal als tributs pera treure desseguida 'l impost de consums...»

Aixó en ferm,—fora de sessió porque no se 'ls po-

gués perseguir legalment—seria el comensament d' una nova Espanya. Seria...

MAGÍ PONS

BATALHADA

VARIAS son las personas que aquesta setmana ens han escrit, felicitantnos per haver endevinat el resultat de las eleccions municipals, previst per nosaltres en la lámína publicada en la primera plana del nostre darrer número.

De veras agrahim las laudatorias frases dels nostres comunicants, pero ab la sinceritat que 'ns caracterisa hem de confessar que no las mereixém.

En realitat, ni nosaltres varem endevinar res ni hi ha en las nostras prediccions el més petit mérit. Cert que deyam que al *noy* eli tocaria el rebre, pero ho deyam porque ho sabiam. Y ho sabiam, mercés a la indiscreció de la mateixa tiradora de cartas qui, consultada oportunament per ell, un cop acabada la entrevista va faltarli temps pera venimoshó a contar tot per pessas menudas.

Heus aquí la font pura y clara d'ahont brolla la lámína del passat número y la explicació del nostre acert, per tothom celebrat.

Ni més ni menos, ni menos ni més.

Un dato pera la historia de las darreres eleccions, extret del sempre ben informat *Imparcial* de Madrid.

Parla de la jornada electoral a Barcelona y diu lo que textualment aném a transcriure:

«Ha habido rondas volantes. Por cierto que algunas iban acaudilladas por personas de respetabilidad, como el marqués de Alfarrás, el conde Güell y Martí Julia.»

Ara no vajuin vostés a pensarse que aquesta *maja* deria *El Imparcial* se la inventa, no.

Tot aixó li ha sigut comunicat—segons ell diu— pel seu corresponsal a Barcelona.

El president y 'l secretari de *La Electro-Requena* tractavan d'obsequiar al senyor Giner de los Ríos, regalantli una acció d'aqueixa societat anónima.

Peró 'l senyor Giner, qu' es resoltament enemich dels regalos, s'ha negat a acceptar 'l obsequi.

No hauria obrat així, a bon segur, un' altra persona que no cal anomenar.

¿No 'ls sembla?

Com ja deuen saber els nostres lectors, entre las varias personas que a consecuencia de l'amnistia votada per las Corts han sigut posadas en llibertat, s'hi conta el nostre bon amich don Joseph Pous y Pagés, ilustrat redactor d'*El Poble Catalá*.

També han retornat al solar patri el senyor Cullaré, director de *La Tribuna*, refugiat desde feya temps a Fransa, y 'ls vuyt joves de Calella, emigrats per la qüestió de la representació de *E-articles-15*.

A tots la nostra coral enhorabona.

Un eco endarrerit dels días heróichs de la propaganda.

«Si voy al Municipio—deya 'l senyor Vinaixa en una reunió celebrada al Centro lerrouxista del carrer de Mercaders—tendreis en mí un hermano.»

Va descuydarse d'una cosa.

No va dir si seria hermano dels del pitet ó dels de «San Juan de Dios.»

VEHINAT DE SALT, 27 de abril

Diumenge a la tarde arribaren a n'aquest barri quatre d'aquells que tenen la missió d'anar a péndrer el pel a n'els que 'ls escoltan. El rector prou s'escarrassá predicant que anessin forsas homes a la professó que devia anar a esperar a n'els missionistas. Y a fé que tingueren una bona rebuda. ¡N'hi havia de... criaturas y donas!... Els homes, els vells, varen preferir anar a fer la manilla; y els joves ja no 'n tenim de llana; las camas tenen més dalit al ball que a la professó, y ens estimém més contemplar l'hermosura d'una damisela que las imatjes que portan.

Havent baixat de la tartana els de la missió de... pas-sársela bé, la professó de donas y criaturas se posá en marxa tot cantant uns *couplets* que... ¡ay filla!...

PERELLÓ, 27 de abril

El día 15 del present mes s'efectuá l'enterro purament civil del conseqüent republicá y llure-pensador Joaquim Rebull, pare del regidor D. Joseph.

Mort a l'avansada edat de 85 anys estimat de tots els vehins per sas dots admirables de ciutadá digne.

L'acte de l'enterrament fou una veritable manifestació de dol.

Descansi en pau el conseqüent correligionari.

VALLIRANA, 2 de maig

En aquest poble hi ha un *quindilla negrito* que el 25 del mes passat se va enllair a un *cóve* que hi ha a ca la missa penjat a la paret, y tot predicant va bescantar als vidriers del Poble Nou, dihent que quan baixan a Vallirana no van a missa y en cambi van al café y a ca la xicota.

Ara preguntém al piloté escanyolit: ¿Qué li importa a vosté que no vinguin a missa mossén *Guindilla*? Ells no hi tenen feina a l'iglesia. En tot cas es vosté qui li té. Y vosté en cambi 's cuyda de anar, casa per casa, com un corredor a buscar vots pera el día de las eleccions.

CORNELLÁ, 3 de maig

Molt renyidísimas foren las eleccions municipals d'aquest poble; y del mateix modo que vam dir, la setmana passada succehit: dels 18 candidats haventme de fer 7, ne volaren 11 'ls coloms, sens perjudici de que també 'n quedaren altres de molt ressentits, semblantlos que també 'ls perteneixia ser proclamats, pensantse que uns ó altres els votarian. Donchs aném al grá; en el primer districte anavan 10 candidats, se 'n feyan 4, volaren 6 'ls coloms, en lo segon districte, anavan 8 candidats, se 'n feyan 3, volaren 5 'ls coloms. En aqueix mateix districte,

alguns que 's pensan ser molt vius ó crehen saber lo que 's fan, proposaren per candidat al senyor Conde de Bell-lloch, suplicant que 'l poble 'n quedaria molt agrahit si acceptava; allavors dit senyor Conde, considerantse segur com li prometeren, contestá que acceptava, resultá obtenir un total de 22 vots.

CALAFELL, 3 de maig

Els cacichs de aquest poble disfrutaven de una perfecta derrota després de haver molestat un mes y mitj, día y nit, fent tota classe de amenassas als llogaters dihentlos que si no anavan a votar de la seva pell se 'n farien las tí-retas.

Deu anys enera tot ho manejava aquestos senyors, pero ara la cosa ha variat. Si volen vaure l'enterro del caciquisme vinguin a Calafell, que ahir li varem cantar las absoltas. R. I. P. Amen.

LLANSÁ, 3 de maig

El dissapte passat vigília de las eleccions municipals, tingué lloch en el Centre Federal d'aquest poble, una hermosa vetllada, en celebració de la festa del primer de Maig, siguent tots els oradors sorollosament aplaudits.

També 's tractá 'l tema de las eleccions, recomanants a tots els socis del Centre, y a tot el poble que lluytessin a favor del 6 candidats que 's presentavan de la Unió Autonomista-Republicana.

Arribá el diumenge, día de las eleccions, sortint triomfants de las urnas els candidats que 's mereix el poble, y sortint elegits per una gran majoria de vots.

Un del «montón»

—Pepa, en Maura m'ha cridat.
—¡Ah, sí?... Y ¿qué 't volia en Maura?
—Una atrocitat!... Diu que per sortir d'una vegada del pantano hont días há las tascas parlamentarias per mor de 'l oposició s'han quedat semi-encalladas, vol aná a la permanent.
—¿Qu' es aixó?

—Una sessió magna que, oberta com de costum a las quatre de la tarde, no 's tanca fins que 'l Govern té aprobats, ratlla per ratlla, tots els seus projectes.
—¡Oh!

Pot arribá a ser molt llarga una sessió així...
—Ja ho crech!

Ves si ho pot ser, que a vegadas dura tres ó quatre días. D'ací vé que 'l senyor Maura, com a jefe y com amich, m'haji consultat. Se tracta de que 'ls diputats adictes ens sostinguem a la Cámara tantas horas com convingui.
—¿Quántas serán?...
—Vint, quaranta, cent, doscentas... ¡qué sé jol!...

—¡Vaya!... ¿Y tú tindrás d'estarte tant temps allá enxiquerat?
—¿Cóm vols ferhol... El partit mana.
—Peró...
—Déixat de perós.

La cosa está ja acordada y es inútil discutir. Per lo tant, escolta y calla. El día en que la sessió permanent se posi en práctica, com que jo no 'm podré moure, t'escriré un parell de ratllas fentho sapiguer.

—¿Qué més?
—Tu llavoras te preparas y 't disposas a servirme ab arreglo a aquest programa: Si veus que a las sis no vinch, m'envias el xacolata ab els consubats melindros; a quarts de nou fas portarme un sopanet regular, compost de puré, carn, rabes, una miqueta de peix el corresponent y 'l pansas. A las dotze 'm farás dur llangonissa, pa y formatge y una tassa de café. A las dugas ben tocadas, un bistech y mitja ampolla de xampany de bona marca. Finalment, si allá a las tres veus que la sessió s'allarga...
—¿Faré durte 'l esmorzar?...
—No: farás portarme un catre.

C. GUMÁ

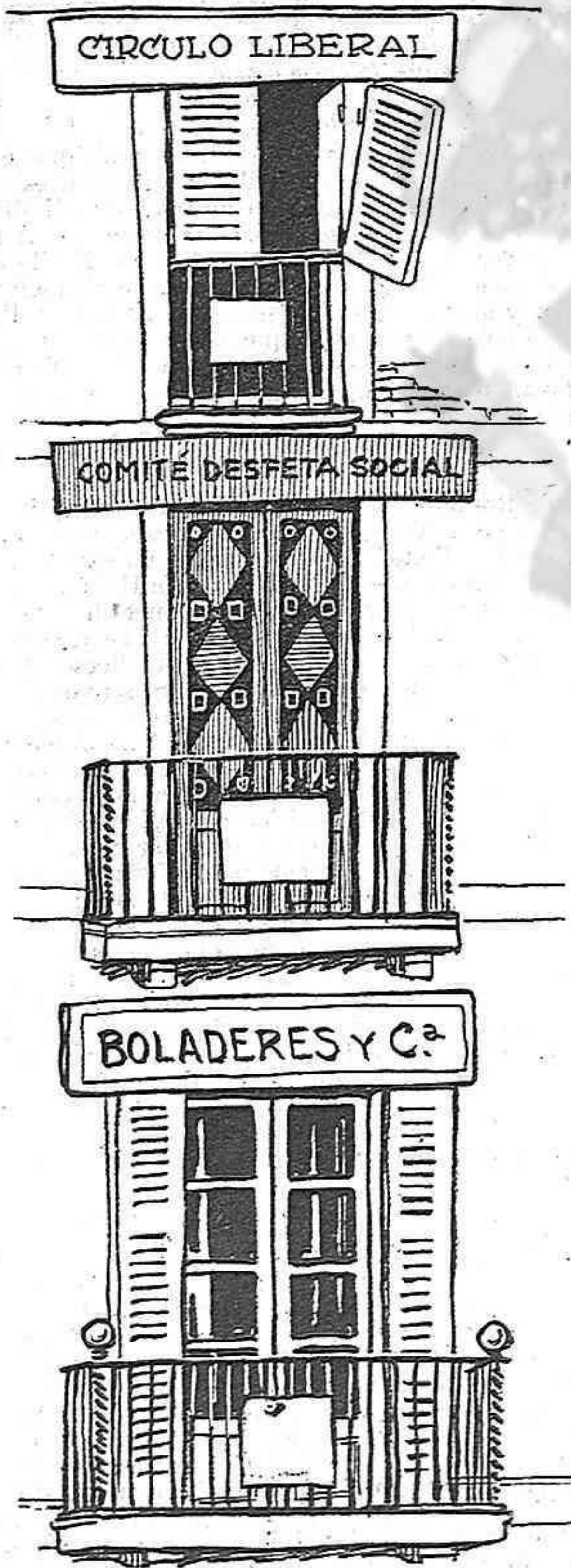
(DE COLABORACIÓ)

L'Explotació de la Caritat

Hi creus tu, en la Caritat, lector? Jo nó. Però, entenémse abans sobre 'l valor d'aquesta paraula: Caritat. No 'm refereixo a n'aquest sentiment que 'ns impulsa a ficarnos la má a la butxaca pera socorrer particularment a un semblant nostre que veyém en desgracia. Aquesta modality del principi de Solidaritat, sense qual principi no hauria estat possible la convivencia social, es un sentiment molt digne de respecte, per més que millor fóra treballar pera 'l instauració d'una societat de sers lliures y iguals, economicament parlant, ahont no fos possible la miseria y no haguessim d'averonyirse 'l miserabile per tenir que allargar la má, y 'l benefactor per no haver sabut ó volgut fer impossible la miseria.

No hi crech en 'l «organización de la Caritat.» Pera mi 'l organización de la Caritat es una explotació sis-

Consequencias del desastre electoral

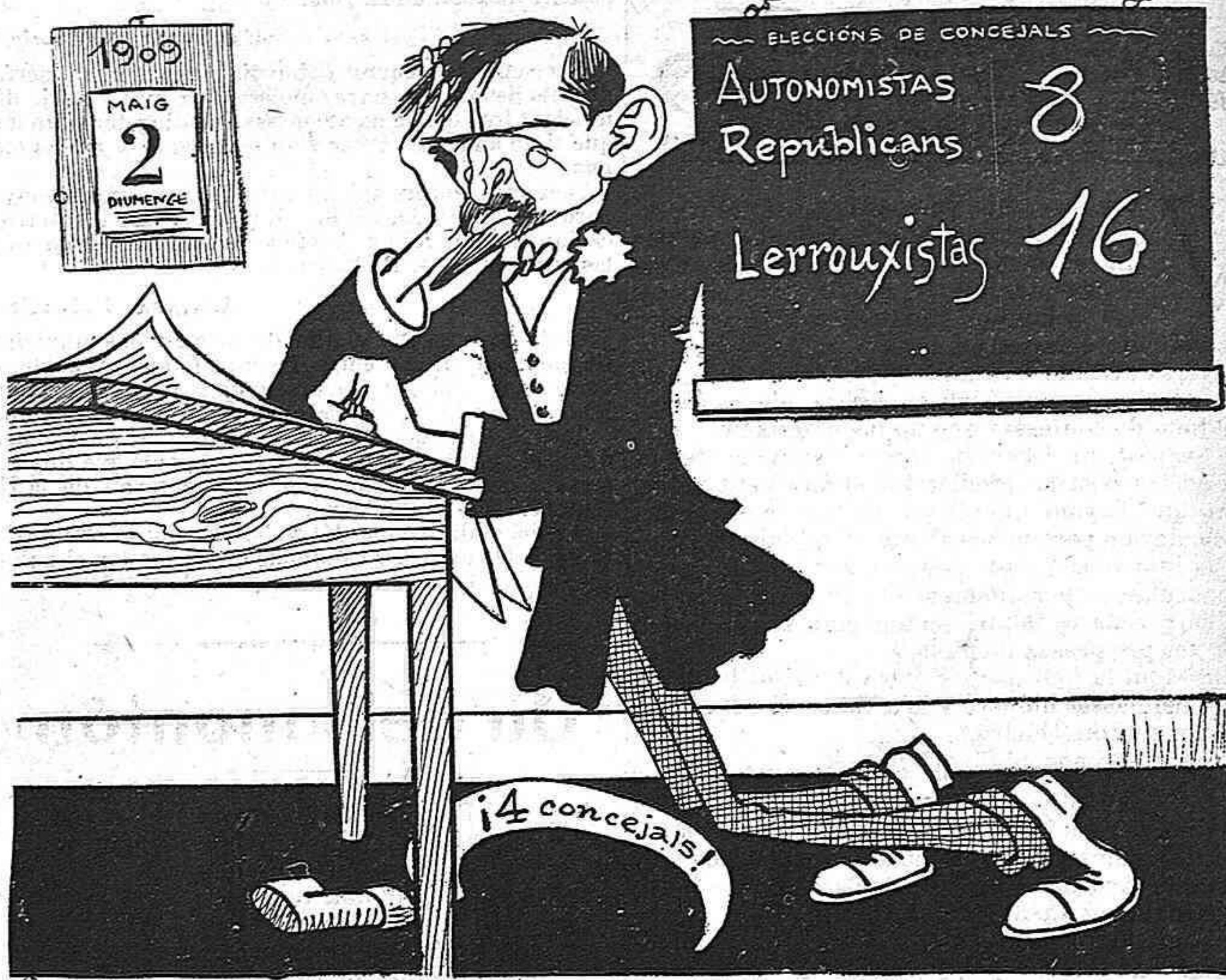

Llensats diumenge al carrer els tres pobres estadants, els pisos han quedat buyts. ¡No 'ls llogueu pas, ciutadans!

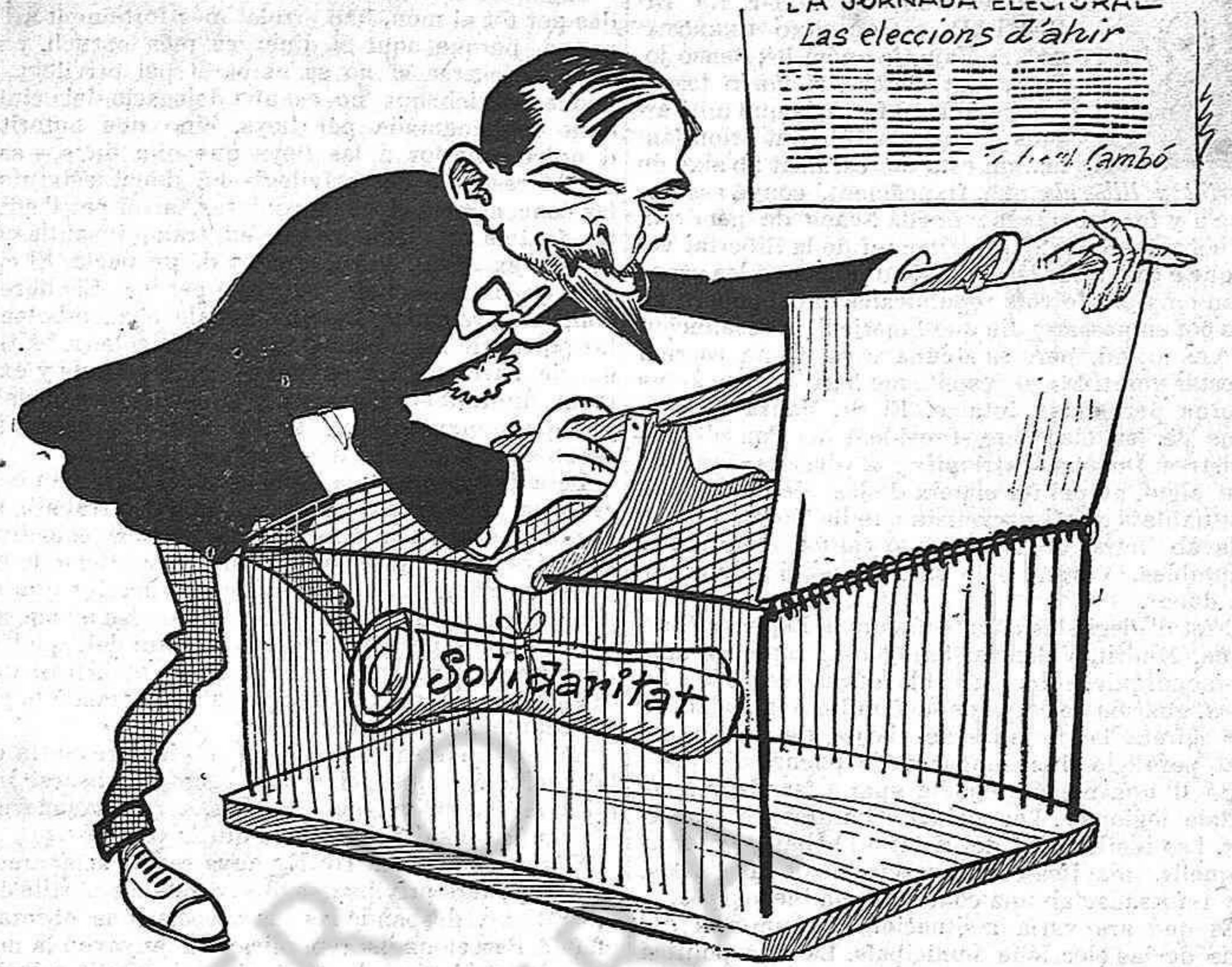
L' home de la Lliga

El día de la catástrofe

L' endemà

—Caballers, ens han clavet una tunda de primera!...

—Pero de tots modos, jo torno á parar la rateta.

temàtica que s' crea en detriment del miserable y del benefactor. L' organització de la Caritat es l' organització del paràsit que viu a costes del sentiment de solidaritat. Per no haver comprés ab tota claretat el valor que deu tenir l' apoi mutu y per haverlo interpretat a mitjas, ha donat naixement al paràsit que l' explota en benefici propi. Y no solament del paràsit que del captar ne fa ofici, sinó d' aquell paràsit que transforma en ofici la funció de socorre al pròxim.

Pochs anys enrera l' escriptor francès Harduin ens donà, desde las columnas de *Le Matin*, la clau del enriquiment d' aquestes Institucions de Beneficencia que res tenen de caritativas. Ens oferí 'ls comptes oficials de las operacions d' una obra de beneficencia privada, administrada per un antic funcionari. La caixa d' aquesta obra s' alimentava ab els donatius de aprop de dos mil personas de l' aristocràcia parisenca. Heus' aquí com se gastà 'l diner recullit durant l' any 1904.

Personal de las oficinas	18,255 fr.
Gastos de informació	9,736,40
Contabilitat	3,600 —
Busca de colocacions	3,000 —
Gastos d' oficina y impresos	6,126,50
Lloguers, impostos, calefacció, etc.	10,235,80
Gastos d' Administració de las Obras afiliadas	3,000 —
Total	58,958,70 fr.

L' institut de referencia hagué de gastar á prop de 54,000 francs pera posarse en estat de repartir entre 'ls desgraciats els quartos de las personas caritativas. D' una hora lluny se veu que aquesta virtut teològica costa cara. S' necessitan oficinas y gastos d' oficina, un personal ben retribuit, instalat còmodament, una contabilitat regular... tot en detriment, es clar, dels pobres.

Heus' aquí, ara, 'l total de las sumas que dita institució repartí durant l' any citat:

Socorros	1,999,20 fr.
Repatriacions	2,474 —
Total	4,473,20 fr.

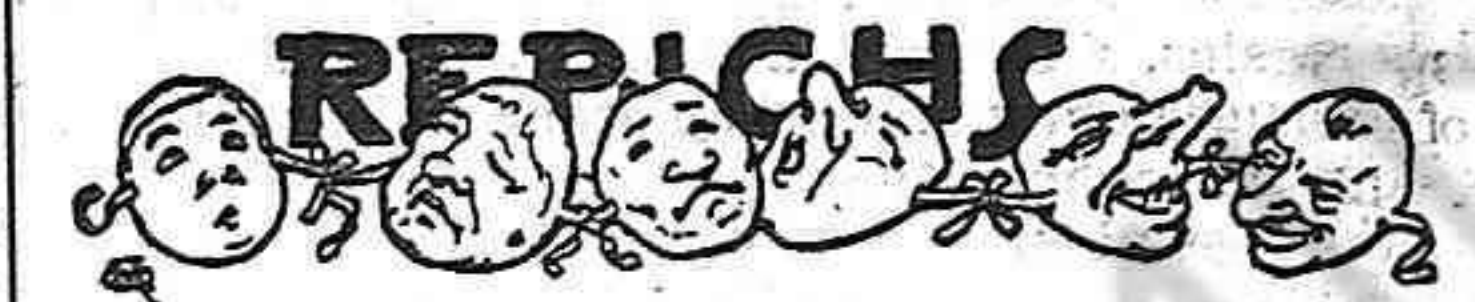
Gastar 54,000 francs pera donarne menos de 5,000 als pobres desgraciats, es el colmo de la caritat administrativa ben entesa. En aquestes condicions, es evident que es molt més ventajós estar encarregat de distribuir socorros que rebre'ls.

Tot el secret del enriquiment y la prosperitat de las innombrables comunitats religiosas y laicas consagradas á la Beneficencia s' enclou en aquest estat de comptes. L' organització de la Caritat consisteix, donchs, en donar un *hu* als necessitats y quedar-se un *nov* á la butxaca. Un escamoteig com un altre, que pinta de má mestra duas cosas: el daltabaix de l' «economia» burgesa y la hipocresia de la Beneficencia. Es el principi de Solidaritat convertit en filia, mercès al rutinisme y á la sabiesa de nostras mal anomenadas classes directoras. No contentas ab fabricar el pobre, l' enganyan. Fabricants de miseria, benefactors de la miseria, paràsits de la miseria, degradació de la dignitat humana... ¡Oh, inteligencia burgesa, y qué n' ets de necia en la teva obra de una societat en que 'l principi de justicia no s' hi veu enlloch! Aixís enlluhernas á la miseria ignorant, després d' haverla embrutida ab el vici de captar.

Tot aixó es senzillament estípit: Demuestra que la convivencia social d' avuy té una base falsa; per aixó produheix tals observacions. Tot es aparatós y buit en aquesta societat. Simulacres de llibertat, simulacres de igualtat, simulacres de justicia, simulacres d' altruisme... En el fons, pitjor que 'l selvatge, pitjor que 'ls animals sociables. Sisquera aquésts varen saber y saben interpretar el principi de Solidaritat en el seu veritable sentit: la miseria y la riquesa, patrimoni col·lectiu y no individual. Els nostres economistas y polítichs burgesos han copiat el tipo per excelencia del animal insociable. Per alguna cosa han sentat la teoria del *struggle for life* que afavoreix á la minoria. No saben veure la teoria de la «associació per la vida» que beneficiaria á tots.

Ens falta trescar molt encare pera arribar á ser humans y despendrens de la bestia.

JOSEPH PRAT

Música! Música!... Ab el títol de *La vuelta del caudillo*, els coros rrevolucionaris están ensajant una composició que ha d' esser estrenada—diuhen ells—cuando regrese nuestro jefe.

Lo mal es—y tenim un verdader gust en posarho en coneixement dels candorosos coristas pera que no s' donguin massa pressa á ensajar—que, segons noticias que de l' Argentina hem rebut, el jefe, á ratos perduts, se dedica també á la música y sembla que ha compost una romansa.

Per cert que diuhen qu' es molt bonica y que porta aquest títol, verament suggestiu: *Ja me 'ls dareu tots plegats ó ara li fan el maneoh. ¿No ho sabían aixó els admiradors del caudillo?*

¡Pobre Abdul-Hamid!
De qué li han servit tant poder, tanta barrá y tant exercici incondicional si, en un moment, els joves turchs han estat á punt de fer mandonguillas de la seva carn?

Es el destí de tots els que s' emborratxan ab l' orgull de governar.

En una hora donada 'ls fan pagar els plats trencats.

¡Vegin, sinó, lo que li ha passat á n' en Cambó... Qu' es l' Abdul-Hamid de la Plassa de la Cucurulla.

Ab vinticinch regidors tots lerrouxistas de punta, y d' arcalde en Sanllehy... ¡ves si no es feyna perduda volgué aná á ressucitar el Pressupost de Cultura!

Agradable noticia. El ministre d' Hisenda 'ns fa saber, tot satisfet, que la recaudació del mes passat ha augmentat, engrany, en quatre milions. ¡Un abril que produheix un excés de quatre milions! Aixó ja passa de florida primavera! Els pagesos diuhen qu' en aquest temps tot brota. A n' en Besada tot li grana.

Llegeixo: «Els de la Lliga s' han reunit pera cambiar impresións.»
¿Pera cambiar impresións?... ¡Vaya unas ganas!
Ja las hi donarem nosaltres las impresións: ¡Dolentas!... ¡Molt dolentas!!

Dos Iglesias, nada menos, hi haurá á Casa la Ciutat. ¿Qué n' troyém de sè esquerristas si us mostrém dos clericals?

Entre un socialista á l' inglesa y un esquerrista á la catalana:
—Desenganya't... Mentres en el vostre programa no hi hagi la defensa dels quatre vuyts no fareu res.
—¿Qué vols dir?... Ja n' havém conseguit un dels quatre vuyts.
—¿Quin?
—¡Els vuyt regidors!

La Veu, d' uns dias ensá, escribint números gosa. A falta de regidors, vol mirar de treure... comptes. Els comptes que fa *La Veu* tothom els sab prou, de sobras... Avans dividida en gran, ara resta á totas horas.

Celebrém l' acort de desistir del banquet ab que volia festejarse la victoria dels esquerristas. S' ha d' acabar aixó de commemorarho tot donant cumpliment al pecat de la gula.

Ja fa massa temps que veníam adobant aquell ditxo que diu: *Cobra fama y clava't á jeure*.

Aquí, quan guanyém, no pensém sinó en mastegar. Y aixís, á la més petita victoria, ja reformém el ditxo, dihent:

«Cobra fama y clava't un sopar de duro.»
Y com més *afamats*, més gana.

Al cap de pocas horas d' haverse celebrat las elecciones municipales en Madrid, Valencia y Barcelona, poblacions eminentment republicanas, el President del Consell va anar á donarne compte del resultat á la Plassa d' Anar.

Home, home, don Antón!
Vaya, vaya unas brometas!...
¡A donar malas noticias
no s' hi ha d' anar may depressa!

Escriu el xistós *Abbé Zette* en las columnas del semanari «Les Corbeaux»:

—Burleuvos-en dels que vos diguin menja-capellans. Si un sol capellá haguessiu tingut el mal gust de cruspírvos, á horas d' ara ja foreu al cementiri... Hauríam mort envenenats.

ACUDITS

Un tranquil va ser convidat á dinar á una casa d' uns senyors coneguts, cometent la indelicadesa de fer mitja hora tart.

—Senyora,—va dir excusantse á la mestressa,—ja m' dispensarà, pero he hagut d' anar á fer una operació que ningú la podia fer per mi...

—Y ara! Quin desvergonyiment!—fa la senyora, escandalitzada.

—Sí, sí...—replica 'l convidat sense inmutarse;—he hagut d' anar á ferme retratar.

Una pregunta de Historia Natural:
—¿En qué s' distingeix una pussa d' un elefant?
—En que un elefant pot tenir pussas, y una pussa no pot tenir elefants.

Caballers: J. Otarf, Tresineta Palau y Pijoan, Gregori Cuspina, Joseph Casas (a) Esparteret Petit, Antonio Sumell, P. Romaguera, Serra del Cornet, J. Massagué S (Artiller), Un jove, Dominguet Bertran, Joseph Salvá, Joaquím Maimó, Joseph Llòbet y B., Benet Nadal Burrelló, Joseph Salvá, Francisco Rodríguez, Emili Pallisera, Joseph Gumá, Blanes, Zoraya, T. Postres, Un Arruxat de A. P. Voila, Eduardillito Saló, P. Campins y Mogas, Quic Manquis, Roberto Borrell, Nen de cal Xic, Pubill Gansola, Un Ll. C., Pep del Flaüt, y Joseph M. Jardí: Els qu' están bé son molt gastats, y els nous no están prou bé.

Caballers: Manel B. Fontás (a) Estorer d' Esplugas, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, Pere Cortacans (a)

Llegidor de LA CAMPANA, Paquito, Joseph Sumell, Joseph Mateu, E. Gerubert, Miquel Serrats y Camps, Ambrós Illo, P. Romaguera y R., Pep Serradell, Jaume Marcé, Sastré d' espanyas, y Vetat de Blau: Alguna coseta, no diré que nó.

Caballers: Fidel Delfí: Rebut y no hi ha de qué. La que ara envia també anirà, pero m' ha de donar temps de ferhi alguna esmena. Seria un gran home, vosté, si no deixés assonantar els versos imparis!—Jesús Sahugo y Cuervo: Adios, Apeles!—B. Sitjá: Set quartillas llargas de prosa ataphada, per un xisto final?... Aixó es fer gruar massa la rialla.—Tulinarru: He llegit las sevas *Bolvas* y... sort, sort que no se me n' ha ficat cap al ull.—F. M.: Els versos están perfectament de mida y de ritme. L' únich defecte que 'ls trobo, en la forma, es la assonancia idéntica de las estrofas, llibertat que s' prenen alguns mestres, pero que no deixa de ser una sensible llibertat.—Perla: Denota una bona disposició la seva *Crepuscular*, pero no está bé. D' aquesta poesia d' entrada de foch se n' abusa tant, que aviat tots els versos ens parlarán de l' hora de sopar.—B. P. (Vallirana): Té poch interés, ó un interés molt local.—Ll. S. (Mataró): En aquest punt creyém que teníam rahó 'ls lerrouxistas. Y ja sab que aixó s' dona encare que sigui á un moro.—J. R. C.: ¿Versos A una amiga, ab ripis y tot?... Que vol que li digal... Cap al panerol!...—A. Campá: Es bastant defectuoseta.—J. Bonoy: Xòquila, que vosté hi ha tocat:

Tots ens fan deu mil promesas
perque 'ls aném á botá
y el día que son á dintrar
ja no 'ns volen escoltar.

Pero, per xó, créguins, no 'ls parli en vers, que encare se 'l escoltarán menos.—Jeph Roch: La nova es sensacional y m' ha causat gran sorpresa, pero, li dich ab franquesa, m' es i... gual.—J. G. (a) Mongeta: Aixís se comensa, fent versos fluixos, pero discrets. No 'l desanimi la primera decepció... També han carbassejat á l' Alomar, y miri si n' es de sabí!—Joan Antich y Puquí: Aixó, ab música, no dubto que ha de ser molt bonich; sobre tot si la música es engrescada. Ab música fins resultavan bequerians aquells versos de una sarsuela que deyan:

Yo soy el tiempo—que corre veloz
y todos me dicen—que soy muy atroz.

Pepet de Rosanes: Resulta una *Primavera* esquifida, de flors de paper... Vaja, que no me agrada gens.—Johannus: S' estima l' atenció. Una y altra m' agradan, pero, sobre tot, l' íntima.—J. T. (S. Vicens): Ha fet tart pera disposar del necessari espay.—Ramón Soler y Vilalta: Senyor meu, *medas* y *sebas* no crech que sigan consonants. Ni que m' ho juri 'l vegetalista doctor Falp.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Si senyor, ja n' tenim de bonat, pero no tanta!—J. Marés: *Casat al volt*... ¿Que no ho sab qu' es temps de veda?...—Jobico: Gracies per la *Friolera*. Frioleji, frioleji, que vosté ho fa bé.—Pep de las Carbasses: Carregui ab aquest' altre; no li vindrà pas d' una.—Dimoni Vermell: *El Sabí del Calaix* no está conforme ab la manera de guisar els ous de vosté (de vosté, s' refereix á la manera)... Nada, que hi troba molts péis!—Joseph Rovira: Llegits els seus playans poétichs, he descubert duas cosas: que la seva ayamada es una ingrata y que vosté no sab qué cosa son versos.—Llerom Sejo (a) Pinsá: Traduccions?... Al «Principal», home!...—Ll. B. y Bou: Déu n' hi doreti!... Déu n' hi doreti!...—Un de Sampadó: Sense firma, no escrigiu may cartas á ningú.—J. R. C.: Aquesta íntima agre-dolsa 'ns ha recordat la manera de fer de Heine. Y després de molt recordar havém decidit que no s' hi semblava de res, y que 'l Heine n' sabia més.—J. B. Pe: No puch resistir la tentació de publicarli un dels pensaments que envia:

«No hay nada que haga recordar más los hechos acaecidos anteriormente que la experiencia.»

Aixó no sembla un pensament; sembla un xisto de 'n La Cierva.—Pere Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA): Els versos son pobres d' idea. La conversa m' sembla aprofitable.—Joan Romani: La poesia es migradeta: dels pensaments n' hi ha algun de conforme.—K. Nari Mut: Aprofitaré un geroglífich.—J. T. S., A. P., J. C., S. F. y D. P., Un Industrial, A. C., y R. P. C.: No es possible, per varias rahóns.—I. P. Cañameras: Es carrincoló.—Iristerra: Ho varem dir en el sentit de qu' era digna de figurarhi.—Pere Gravat: Envihi... ja ho crech! Pero, sobre tot, curt, concís y inteligible. Els versos son defectuosos.—Joseph... b: Es manso.—Rafel Font: No serveix.—Joan Piñol: Es tendre, pero no está al punt de madur.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a